

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3118/2022. (III. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szolnoki Törvényszék I.Bf.1005/2020/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó (jogi képviselője: dr. Pechlof György ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt, melyben a Szolnoki Törvényszék I.Bf.1005/2020/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta. Álláspontja szerint a támadott döntés ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal.
- [2] 1.1. Az indítványozót mint terheltet a Szolnoki Járásbíróság 4.B.218/2019/28. számú ítéletében bűnösnek mondta ki közlekedés biztonsága ellen gondatlanságból elkövetett vétségben, ezért pénzbüntetést állapított meg. Az ítéletet a Szolnoki Törvényszék 1.Bf.52/2020/4. számú határozatával helybenhagyta. A terhelt védője a másodfokú bíróság jogerős ügydöntő határozatával szemben felülvizsgálati indítványt terjesztett elő, melynek eredményeként a Kúria Bfv.II.860/2020/7. számú végzésével a Szolnoki Törvényszék 1.Bf.52/2020/4. számú határozatát – eljárási szabálysértés okából – hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította. A Szolnoki Törvényszék megismételt eljárás során meghozott, jelen indítvánnyal támadott I Bf.1005/2020/5. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és az indítványozót pénzbüntetés mellőzésével két év próbára bocsátotta.
- [3] 1.2. Az indítványozó álláspontja szerint a megismételt másodfokú eljárás során sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való joga, mert az eljárásban a másodfokú tanács két tagja nem volt pártatlan, mivel részt vettek azon másodfokú ítélet meghozatalában, melyet a Kúria súlyos eljárási szabálysértés miatt hatályon kívül helyezett. Az indítványozó az ügyben megtartott nyilvános ülésen észrevételt tett, hivatkozott az Alaptörvényre, a bírói pártatlanság követelményére, és az Alkotmánybíróság 21/2016. (XI. 30.) AB határozatára, mely egyértelműsíti, hogy a büntetőügy elintézésében ne vegyen részt olyan bíró, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában, így akár a nyomozás során bíróként járt el. Az eljáró tanács elnöke az alkotmánybírósági határozatból csak arra vont le következtetést, hogy az a nyomozás során, másodfokon eljáró bírói tanácsokkal kapcsolatos döntés.
- [4] Az indítványozó az Alkotmánybíróság 25/2013. (X. 4.) AB határozatára és 21/2016. (XI. 30.) AB határozatára hivatkozással kifejtette, hogy a bíróság függetlensége és pártatlansága kizárólag egymásra tekintettel nyerhet értelmezést. A bírák függetlenek és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélkezési tevékenységükben pedig nem utasíthatók. A bírói függetlenség, a bíróság alaptörvényben meghatározott feladatának teljesítése, illetve a bírói hatalmi ág önállóságának megőrzése érdekében működő alkotmányos garancia. A bírói hatalom az ítélkezésben ölt testet, ezért a bírói függetlenség lényegi eleme, hogy az ítélkező bíró döntését befolyástól mentesen, egyedül a jogszabályoknak valamint belső meggyőződésének megfelelően hozza meg. A pártatlanság követelménye az ítélkező bíróra azt a kötelezettséget rója, hogy az ügyben részvevő felekkel szembeni részlehajlás és előítéletektől mentesen bírálja ez az ügyet és hozza meg döntését. Az eljárási törvények biztosítják azt, hogy elkerülhetők legyenek az olyan helyzetek, amelyek a bírók pártatlanságát illetően jogos kétségeket ébreszthetnek. Ebből ered, hogy a konkrét ügyben a bírónak nemcsak tárgyilagosan szükséges ítélkeznie, de a pártatlan ítélkezés látszatának megőrzése a feladata. Az indítványozó ügyében azonban a megismételt

eljárás tanácsában kettő olyan bíró járt el, akik az ügyet ismerték, korábban eljártak, az első fokon eljáró bíróság elmarasztaló ítéletét hagyták jóvá, ebből kifolyólag nem feleltek meg a pártatlanság követelményének és ez a körülmény a döntést érdemben befolyásolta.

- [5] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek, különösen a 27. § szerinti érintettség, a jogorvoslat kimerítése, valamint a 29–31. § szerinti követelményeknek.
- [6] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [7] Az indítványozó az alapügy terheltjeként érintettnek minősül, jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, továbbá az alkotmányjogi panaszt határidőben terjesztette elő. Az indítvány a határozott kérelem tekintetében tartalmaz hivatkozást az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, a sérelmezett bírói döntést, indokolja Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri a bírói döntés megsemmisítését.
- [8] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. Jelen indítvány ugyanakkor nem vet fel sem bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, az alábbiak miatt.
- [9] Az Alkotmánybíróság több korábbi döntésében is értelmezte a 34/2013. (XI. 22.) AB határozatban, illetve a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatban megfogalmazott alkotmányos követelményeket, többek között a megismételt eljárások vonatkozásában is. A 3342/2017. (XII. 20.) AB határozatban egyértelműsítette, hogy a kizárással és a pártatlanság követelményével kapcsolatos korábbi határozatai a bírósági szakaszt megelőző szakaszban eljáró, nyomozási bírói feladatokat ellátó bírók vonatkozásában állapítanak meg alkotmányos követelményt. A 34/2013. (XI. 22.) AB határozat és a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat alkotmányos követelmény megfogalmazását azért tartották szükségesnek, mert kétely övezhette az ítélkező bírók pártatlanságát abban az esetben, ha a nyomozás során eljáró bíróként a bizonyítékokról, vagy azzal összefüggésben a büntetőügyre vonatkozó olyan adatokat ismer(het)tek meg, amelyekhez az ítélkezés során eljáró bíró egyébként már nem jut hozzá, így azt bizonyítékként nem értékelheti. Ezzel szemben az eljárás azonos szakában hozott döntések (így az azonos eljárási szakban hozott különböző határozatok felülbírálata, vagy – a büntetőeljárásról szóló törvény eltérő vagy ezt kizáró rendelkezése hiányában – a másodfokú és a hatályon kívül helyezést követően megismételt eljárások) vonatkozásában viszont ilyen kétely önmagában nem merül fel {Indokolás [41]–[46]; 3096/2017. (IV. 28.) AB végzés, Indokolás [10]; 3354/2017. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [14]; 3260/2018. (VII. 17.) AB végzés, Indokolás [7]}.
- [10] 3. Ekként az Alkotmánybíróság, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2022. március 1.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1101/2021.

